

“Uyan...”

*Uyuyorsan Şimdi a sen gözünü
İŐitmedinse iŐit Şimdi sözümü*

(Kutadgu Bilig – 83. Beyit)

“Uyan” dedi ses. “Gözlerini aç...”

Başta boğuk bir yankıyı andırıyordu, giderek beraklaştı. Sanki derin suların dibinden yüzeye çıkar gibi...

“Uyanmalısın, aç gözlerini lütfen... Beni duyabiliyor musun?”

Ses bir kadına aitti, sıcak bir tınısı vardı ama korkmuş gibiydi. Ona hemen cevap vermek geldi içinden, kimseyi boş yere telaşlandırmak istemezdi. Daha gözlerini açmadan boğuk bir inleme çıktı boğazından, ardından sular döküldü ağzından. Öksürük kriziyle birlikte ciğerleri hava alabilmek için çırpınmaya başlamıştı. Çok kötü bir deneyimdi ama sesin sahibi kadın sevinmiş gibiydi.

“Oh neyse ki nefes alıyor!”

Kadın onu doğrulttu, omuzlarından sımsıkı tutarak ciğerlerindeki suyu tamamen çıkarsın diye sırtına vurdu. O da can havliyle sarılmıştı kadına, yerde kucak kucağa oturuyorlardı.

Sonunda gözlerini açmıştı ama giderek azalmakta olan öksürükler nedeniyle yaşlarla doluydu gözkapakları. Yanakları ıslaktı; çenesi, göğsü, kolları, saçları, hatta kıyafetleri bile su içindeydi. Bu kadar çok ağlamış, ciğerlerinde bu kadar su toplamış olamazdı.

Neden sonra etrafını ayırt etmeye başladı. Bir denizin kenarında, kumların üzerindeydi. Boğazını yakan tuzlu suyun tadını alıyordu. Denizden yeni çıkmış olmalıydı. Garipti çünkü denize nasıl girdiğini bilmiyordu.

“Biraz daha iyi misin? Nasıl hissediyorsun? Ağrının ya da acıyan bir yerin var mı?”

Sadece kafasını sallayabildi ama soruların cevabını düşünmemişti. Nefes alıp vermek dışında bir şey hissettiği yoktu. Ağrı ya da sızı duymuyordu. Buna rağmen kadın, sesin ve soruların sahibi, yüzünü avuçlarının arasında tutarak onu dikkatle incelemeye başladı.

Kapkara gözleri vardı kadının; aynı anda hem endişeli, hem de sevecen bakabilmeyi başarıyordu. Yüzü güneşten yanmış, burnunun üzerinde çiller belirmişti. Hafif kemerli burnu, sivri çenesi ve çıkık elmacık kemikleriyle bir bütün oluşturuyor, ona vahşi bir kuş görünümünü veriyordu. Kadını neden bir kuşa benzettiğini anlayamamıştı ama sonra kapkara, uzun

ve dağınık saçlarına iliştirilmiş kuş tüylerini fark etti. Değişik renklerdeki boncuklar, kurdeleler ve örgüler de tüylere eşlik ediyordu.

O böyle hayretle bakarken kadının ince dudakları aralandı, uçları yukarı doğru kıvrılarak yeniaya benzeyen bir gülümsemeye dönüştü.

“Esenlikler! Kendine geldin sonunda. Bizi de iyi korkuttun bu arada!”

Ancak o zaman fark etti çevresini sarmış olan diğer yüzleri. Birbirinden değişik boyda ve tipte dört ocuk... Her biri farklı ifadelerle bakışlarını ona dikmişti. Uzun boylu, kumral perçemli oğlan şphey-le kıstığı dğme gibi gözleriyle uzakta duruyordu. Onun aksine, mavi gözlerini kocaman açmış sarışın, topluca oğlan çocuğu endişeliydi. Yardım etmek ister gibi ellerini uzatmış, iyice yakına girmişti.

Onun arkasında duran kız zayıfaydı, ırpı gibi kollarını önünde birleştirmişti. Güneş işığında kızıla alan saçları iki dağınık örgü halinde omuzlarından aşağı iniyordu. Gözleri seilmiyordu ama çatılmış kalın kaşları beyaz yüzünde iki noktalama işareti gibiydi ve yüzünden okunan ifadeye bakılırsa cümle hiç de iyi bitmiyordu.

Diğer kız daha iyimserdi, bakışları karşılaşınca yüzünde kocaman bir gülümseme belirmişti. Öteki-

lerden yaşıca daha küçük, cüsse olarak ufak tefekti. Ancak balrengi gözlerindeki bakış son derece güçlü ve kararlıydı. İlk konuşan da o oldu.

“Hoş geldin! Nereden çıktın birden öyle?”

Onu kumral perçemli çocuk izledi ama ses tonu daha sertti, “İn misin cin misin? Kimlerdensin, söyle bakalım!”

Çocukların soruları kadar konuşma tarzları da tuhafına gitmişti. Neyse ki siyah saçlı kadın araya girdi, “Şşşş... Durun önce sesini soluğunu toparlasın, görmüyor musunuz halini?”

Kendi de eğilip baktı haline; giysileri ıslak olduğu kadar kirli ve yırtıktı ama görünürde yarası beresi yoktu. Sadece göğsünde ciğerlerinden gelen ince bir sızı kalmıştı. O da kadın sırtını sıvazladıkça geçiyordu, sanki elleri şifalıydı.

Bakışları tekrar karşılaşınca bu defa kadın kocaman gülümsedi. Tek yanağında bir gamzenin çukuru belirmişti, farkında olmadan o da kendini gülümserken buldu.

“İşte böyle! Ayağa kalkabilecek misin? Gel, tutun bana...”

Kadın güçlü kollarıyla destek olarak onu kaldırdı. Kendi ayaklarının üzerinde durmak iyi hissettirmişti, kuma batan ayak parmaklarını oynattı sevinç-

le. Kadın onu henüz bırakmamıştı, bir kolunu hafifçe beline dolarken diğer eliyle de onunkini tutmuştu. Hareketleri telaşsız, sesi yumuşaktı.

“Önce şu ıslak giysileri değiştirelim de hasta olmayasın, tamam mı?”

Ona karşı çıkmak gelmiyordu içinden, çıksa da ne diyeceğini bilmiyordu zaten. Kadın onu daha önce orada olduğunu fark etmediği büyükçe bir çadıra götürdü. Çocuklar dışarıda kalmış ama ne soru sormuş ne de ses etmişlerdi.

Üzerinde kilim desenleri olan, kalın kumaşlı, elde dikilmiş gibi görünen koca örtünün altına girdiler kadınla birlikte. Gözleri içerinin loşluğuna alışınca çadırı ve eşyaları dikkatle incelemeye başladı.

Bakır taslar, toprak kaplar, desenli örtüler etrafına saçılmıştı ama hepsi temiz görünüyordu. Çadırın tam ortasından yukarı doğru uzanan bir direk vardı, her şey onun çevresine dizilmişti. Arada tanıdık gelmeyen nesnelere de gözüne ilişiyordu; iplere dizili figürler, demet demet otlar bitkiler, cam şişelerde renkli sıvılar... Fakat en ilginç bir kenara özenle yerleştirilmiş gibi duran bir başlıkla kaftandı.

Aslında ikisi de eski püskü şeylerdi, renkleri solmuş ve yer yer aşınmıştı. Buna rağmen büyüleyici görünüyorlardı. Kaftanın üzeri sanki milyonlarca şeyle

doluydu; renkli iplerle tutturulmuş minik bez bebekler, kemik parçaları, ışıktta renk değiştiren taşlar, rengârenk boncuklar, birkaç parça metal ve hatta yer yer sivri tırnaklı pençeler bile asılıydı kaskatı kumaşa.

Başlıksa en az onun kadar göz alıcıydı. Açıklı koyulu, uzunlu kısalı, değişik renklere yüzlerce tüyle kaplıydı. Ön kısmı alına denk gelen yerden itibaren aşağı doğru bir gaga gibi uzuyordu. Bunun gerçek mi yapma mı olduğunu anlamak için biraz daha yaklaştığında aslında tüm başlığın kocaman bir hayvana ait kurutulmuş kafatasından oluştuğunu fark etti.

İrkilerek geri çekilince eli kolu kıyafetlerle, saçları da başlıktaki gibi tüylerle dolu olan kadınla çarpıştı. Kadın onun ne kadar korktuğunu anlamamıştı, giysileri tek tek üzerine tutarak ölçüp biçerken bir yandan da konuşuyordu.

“Neyse ki saklamışım bunları, sanki geleceğini bilmişim gibi! Al bak, bunlar tam boyuna göre, istediğini seç. Sen giyinirken ben de bir iki lokma yiyecek koyayım şu kaba. Aç olmalısın, deniz suyundan başka şey girmemiştir ki midene! Hem sıcak çayımız da var, için ısınır biraz...”

Bir iki parça kıyafeti eline tutuşturduktan sonra arkasını dönüp işe koyuldu. Kadın uzaklaşınca onun da korkusu yerini hafif bir utangaçlığa bıraktı ama

bu uzun sürmedi. Sıcak ekmekle tereyağın kokusunu alınca midesi guruldamaya başlamıştı. Kadın her nasılsa yine haklı çıkmıştı. Sanki onun hislerini, düşüncelerini çok iyi biliyormuş gibi ihtiyaçlarını daha hissetmeden önüne sunuyordu. Bu kadındaki bir şey ona güven veriyordu. Lafı ikiletmeden soyunup dö-kündü, kuru giysileri giydi çabucak.

“Kim bilir ne zamandır yatıyordun orada? Sabah çocuklardan deniz kabuğu toplamalarını istemiştim, iyi ki erkenden çadırı toplayıp yola koyulmamışsınız yoksa sizinle nasıl rastlaşacaktık? Ya başkaları bulsaydı seni o halde...”

Kadının yüzü bulutlanmıştı bu ihtimali dillendirince. Kafasını sallayarak kovdu kötü düşünceleri. Yere bir örtü serip onu üzerine oturttu, tabakla tası da önüne koydu. Onun bir an tereddüt ettiğini görünce bakışları yumuşadı, yüzüne anlayışlı bir tebessüm yayıldı.

“Tabii ya sen şimdi kim bunlar böyle diyorsundur. Ama merak etme, zararımız dokunmaz sana... Benim adım Aybüke, Umay Anamın Ülgen Atamın ak kamıyım. Dışarıda gördüğün çocuklar da bana emanet, adlarını kazanmaları için obaları benim yanıma yolladı onları. Her birinin kendi derdi, kendi

yolu var. Eh biz de yollarına yoldaş, dertlerine derman olmaya çalışıyoruz diyelim...”

Kadının söyledikleri ona başka bir dildenmiş gibi geliyordu; ne dediğini anlamasa da masal gibi dinledi ta ki o soruya kadar.

“Peki ya sen nereden gelmekte, nereye gitmekte-sin? O uçsuz bucaksız denize nasıl düştün, bu kıyılara nasıl savruldu? Daha küçük sayılırsın, bir adın var mı?”

Yeni bir öksürük krizine tutuldu ama bu seferki tuzlu sudan ya da kuru ekmekten değildi. Aybüke'nin soruları adeta kulağından girip boğazına düğüm düğüm dizilmişti. Kafasının içinden geçerken de arkasında darmadağın bir enkaz bırakmış olmalıydı çünkü bu soruların cevabı yoktu.

Sırtını sıvazlayıp ona bir bardak su içiren kadına boş boş baktı. Kafasının içi de bomboştı; üstelik sadece nereden geldiğini ya da nereye gittiğini, o denize nasıl düştüğünü ya da kıyıya nasıl vurduğunu değil hiçbir şey hatırlamıyordu.

Bir anda kim olduğunu bilmediğini fark etti. Adını, yaşını, ailesini, evini, hayatını, kendisiyle ilgili hiçbir şeyi anımsamıyordu. Düşünmeye çalıştığında beyninin içinde vızıltıya benzer bir ses yankılanıyor, gözlerinin arkası sızlıyordu. Az sonra sızı sıvılaştı ve

göz pınarlarında birikerek yanaklarından aşağı süzölmeye başladı.

Onun bu halini gören Aybüke şaşırmişti fakat hemen kontrolü ele alıp onu sakinleştirmeye, teselli etmeye çalıştı. Her şeyin düzeleceğini, hepsinin geçeceğini söylüyordu ama ne olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu. Anlayabilmesi için ona anlatmalıydı. Ağzını açtı ve sonra gözyaşlarıyla yıkanmış suratı dondu kaldı.

Hiç sesi çıkmamıştı.

Bir daha deneyip konuşmaya zorladı kendini. Birkaç sesli harf, iki üç hece ya da sadece bir kelime... Hangisi olsa fark etmezdi ama hiçbirini diline ulaşmıyordu bir türlü. Öksürüklerle birlikte boğazında takılıp kalmışlardı sanki. Saçma gelse de bu fikre inanıp tekrar öksürdü, boğazını temizleyerek tekrar açtı ağzını. Ama konuşamadı.

Bu kez panik çok daha hızlı geldi, gözyaşlarıyla birlikte gözlerinden taşarken hıçkırıklar vücudunu sarsıyor, kendine engel olamadan titreyip duruyordu.

Bir terslik olduğunu anlayan Aybüke hiçbir şey söylemeden ona uzandı, sıkı sıkı sarılarak bağrına bastı. Onun inlemeleriyle birlikte ileri geri sallanırken sözleri olmayan ama ninniye andıran bir ezgi mırıldanarak saçlarını okşadı.